

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Дисципліна “Планування діяльності підприємства” відноситься до циклу профільних дисциплін підготовки спеціальності 7.050.107 “Економіка підприємства”.

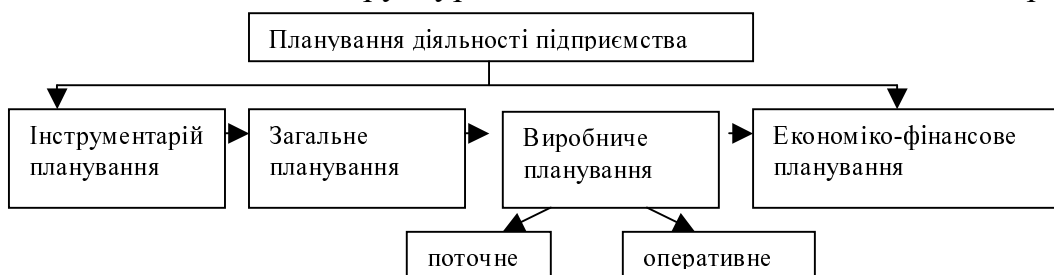
Дисципліна відіграє важливу роль у набутті професійних навичок, досвіду та теоретичних знань у галузі виконання економічних розрахунків та практики економічного обґрунтування рішень при здійсненні економічних прогнозів.

Дисципліна базується на вивченні таких необхідних для успішного засвоєння матеріалу дисциплін:

Дисципліни гуманітарно-економічного циклу	Дисципліни природничо-наукового циклу	Дисципліни циклу професійної і практичної підготовки
Політологія Філософія Логіка Українська мова	Макроекономіка Мікроекономіка Економетрія Математичне програмування Економіка підприємства Маркетинг Фінанси Фінанси підприємства Бухгалтерський облік і аудит Економіка праці Економічний аналіз	Економіка і організація інноваційної діяльності Організація виробництва Стратегія підприємства Технічне нормування

Дисципліна є основою наступної підготовки спеціалістів по фаху “Економіка підприємства” та готує базові знання до вивчення наступних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки спеціалістів: стратегічне управління підприємством, економіка і організація діяльності об’єднань, економічна діагностика.

Вивчення дисципліни “Планування діяльності підприємства” здійснюється за такою структурно-логічною схемою надання матеріалу.

Дисципліна “Планування діяльності підприємства” також включена до циклу профільних дисциплін підготовки по спеціальності 7.050.202 “Менеджмент організацій”

Мета викладання дисципліни "Планування діяльності підприємства" передбачає вивчення механізму планування обсягів виробництва продукції, собівартості, прибутку та рентабельності виробництва, їх зв'язок та взаємозалежність, а також інші питання стосовно планування загальних показників діяльності виробничого підприємства в умовах ринку.

Завдання поточного вивчення дисципліни дозволяють прискорити набуття теоретичних та практичних засад у процесах планування основних

показників підприємства з використанням різних методів та засобів економічного аналізу, математичної статистики та інших.

В результаті вивчення дисципліни “Планування діяльності підприємства” фахівець повинен знати:

- науково-методологічні основи планових розрахунків;
- методи планових розрахунків, які застосовуються у поточному і оперативному плануванні;
- етапи та послідовність планових розрахунків, які застосовуються при побудові різних видів планів;
- основні планові показники та способи їх розрахунку в умовах ринкової економіки;
- особливості планових розрахунків різних видів планів: стратегічних, бізнес планів, поточних, оперативних;
- економічні основи поліпшення виробництва за допомогою коректування планів, як на початку, так і у період виробничих процесів.

Фахівець повинен виконувати техніко-економічні розрахунки планових показників, проводити техніко-економічний аналіз планів, розробляти заходи по підвищенню ефективності виробництва і кращого використання ресурсів, використовувати у техніко-економічних розрахунках математичні моделі та обчислювальну техніку.

II РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ФОРМАМИ НАВЧАННЯ

Форма навчання	Семестр	Всього	Розподіл за семестрами та видами занять								Семестр. атест
			Лекц.	Практин.	Семін.	Лаб.раб.	Комп'ютерн. практ	Контр. Раб.	СРС		
									Всього	У тому числі на викон. ІРС	
Денна	6	135	48	32				6	55	10	Іспит
Денна прискорена	7	135	48	32				6	55	10	Іспит
Денно-заочна	7	135	16	8				1	111	-	Іспит
Післядипломна	3	135	12	6				1	117	-	Іспит
Заочна	8	135	20	12				1	103	-	Іспит
Заочна прискорена	7	135	20	12				1	103	-	Іспит

ІІІ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ІІІ.1 ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ

Тема 1.1 Планування і його основні принципи та закони

Планування виробництва та його роль у загально господарчій діяльності сучасного виробничого підприємства. Історичні корені виникнення планування як науки. Поняття процесу планування та плану, принципи планових розрахунків - цілі, задачі і засоби планування. Юридичні акти, що є законодавчою базою планових розрахунків. Закони України “про підприємство”, “про підприємництво” та їх основні положення що до планування діяльності. Основні закони планування та їх роль у формуванні якості планових показників. Історичний досвід планування у країнах Сходу. Історичний досвід планування у країнах Заходу. Особливості планування в комерційних підприємствах, які не займаються виробничою діяльністю.

Тема 1.2 Види планування та нормативна база планування

Стратегическое планирование визначає спрямованість діяльності, формує види діяльності та періоди існування окремих видів діяльності. Поточне планування є конкретним видом планування, яке має обов'язкові показники та кордони їх значень, досягнення яких визначено у поточному плановому періоді. Визначення деяких поточних показників планів. Оперативне планування та його роль у загальному плануванні на підприємстві. Визначення цілей і завдань, що вирішуються у процесі складання оперативних планів. Історія виникнення стратегічного планування. Історія виникнення поточного планування. Історія виникнення оперативного планування.

Визначення груп норм і нормативів, які застосовуються у плануванні. Методика розрахунків норм і нормативів для використання їх у плануванні. Принципи використання у планових розрахунках норм і нормативів. Особливості формування норм потреби у матеріальних ресурсах. Особливості формування загальновиробничих норм і нормативів

Тема 1.3 Методологічні основи планових розрахунків

Методи розрахунків, які застосовуються у прогнозуванні, стратегічному і поточному плануванні. Загальні методи: прямого розрахунку; розрахунково-аналітичний; розрахунку різниць; нормативний; балансовий.

Методи стратегічного планування: екстраполяції, експертизи, математичного моделювання.

Методи поточного планування: кореляції, лінійного програмування, динамічного програмування, транспортна задача.

Методи оперативного планування: об'ємні, динамічні, об'ємно-динамічні, маршрутна матриця.

Прийоми економічного аналізу у плануванні та їх роль. Поділення прийомів в залежності від способу мислення. Логічні прийоми та їх скорочена характеристика. Евристичні прийоми та їх скорочена характеристика.

Тема 1.4 Системи економічних показників і вимірювачів планів та їх скорочена характеристика

Виділення основних показників, що плануються у поточному плановому періоді. Поділення показників на розрахункові та ті, що затверджуються керівництвом та мають ліміти. Надання скороченої характеристики всім основним показникам планів, які розраховуються на плановий період. Принципи поділення показників на поточні та результати. Структурно-логічна схема використання вимірювачів планів стосовно основних планових показників. Характеристика вимірювачів планів: кількісний або якісний показник, об'єм вимірювання, одиниці вимірювання. Види планів, у яких використовуються тільки вимірювачі у натуральних одиницях. Види планів, у яких використовуються тільки вимірювачі у вартісних одиницях. Приватні показники планів та їх скорочена характеристика

РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 2.1 Планування підприємницької діяльності як функція управління підприємством

Основні цілі і задачі планування підприємницької діяльності.

Планування є фундаментом, на якому будується все управління підприємством. Планування є основою для формування інших функцій управління підприємством. Види проблем у діяльності підприємства при здійсненні господарчої діяльності. Модель планування прийняття рішення по виникаючим проблемам. Зв'язок планування прийняття рішення по окремим господарчим проблемам із процесом прийняття рішення. Гнучке планування управлінських рішень. Цільове та спрямоване планування. Види ситуацій, де використовується цільове та спрямоване планування.

Способи розробки господарчих планів. Умови використання окремих способів та переваги у використанні кожного із способів.

Приклади зміни моделі прийняття рішення в залежності від виду проблеми по Мерфі. Параметри ринкових ситуацій в умовах окремих господарчих суб'єктів ринку.

Тема 2.2 Система планів у ринкових умовах господарювання. Систем планів підприємства

У ринкових умовах господарювання на території України використовують при формуванні планів наступні види планів: директивні, індикативні, договорні, підприємницькі. Скорочена характеристика кожного вида планів: визначення, у якому секторі економіки України використовуються, особливості розробки планів, приклади планів.

Особливості розробки підприємницьких планів (планів господарчих суб'єктів ринку). Залежність системи планів від статуту підприємства та виду діяльності. Загальний вид системи планів. Характеристика складових планів, які належать до системи планів промислового підприємства. Строки планування складових планів, послідовність розробки планів.

Тема 2.3 Прогнозування як початковий етап стратегічного планування

Функції прогнозування та прикладні задачі складання планових прогнозів, засоби прогнозування. Зв'язок прогнозування із стратегічним плануванням: чим є прогноз для стратегічного плану, які фактори можуть бути об'єктами прогнозування, як формується область використання стратегії в залежності від прогнозу.

Класифікація об'єктів прогнозування: за природою походження та за масштабом.

Методи складання прогнозів: екстраполяції, експертизи. Їх скорочена характеристика та визначення галузі викростання.

Фактори, які впливають на об'єкти прогнозування та варіанти прогнозів.

Тема 2.3 Прогнозування як початковий етап стратегічного планування

Методи складання короткострокових прогнозів: математичного моделювання. Умови використання та особливості вибору вихідних даних до прогнозування. Фактори, які впливають на об'єкти прогнозування та варіанти прогнозів. Скорочена характеристика та визначення галузі викростання методів математичного моделювання. Види методів та приклади складання прогнозів.

Стратегічне планування. Його цілі, задачі, засоби та принципи складання стратегічних планів. Етапи стратегічного планування та їх скорочена характеристика.

Тема 2.4 Стратегічне планування

Класифікація методів стратегічного планування. Характеристика методу стратегічного вибору та методу Делфі стосовно складання стратегічних планів.

Визначення складових частин стратегічного плану: портфелю діючих стратегій, альтернатив та організаційно-контролюючого портфелю.

Типи і види стратегій підприємства. Класифікація типів стратегій: в залежності від спрямованості дії, в залежності від розміру діяльності. Класифікація та скорочена характеристика видів стратегій підприємства в залежності від розміру діяльності.

Стратегії підприємств, які використовуються у виробничий та комерційній діяльності підприємства.

Тема 2.5 Бізнес планування

Цілі і задачі бізнес-планування. Функції бізнес-планів. Інструментарій складання бізнес-плану. Загальнопоширена структура бізнес плану промислової діяльності підприємства. Відхилення в структурі бізнес-плану в залежності від виду діяльності та основних задач діяльності.

Класифікація бізнес-планів в залежності від факторів, що впливають.

Зміст складових частин бізнес-плану: опис бізнесу, цілі діяльності згідно бізнес-плану, план маркетингу, план іновацій, плану виробництва, плану управління бізнесом та управління персоналом. Особливості розробки кожного плану: які показники плануються, послідовність та строки планування, вид результатів планування.

Оцінка ризику при складанні бізнес-плану: кількісна міра ризику та її визначення. Види ризиків та їх оцінка згідно теорії підприємницького ризику. Математичне очікування доходу. Побудова еталонної кривої ризику та визначення зон припустимого ризику та катастрофічного ризику.

Види втрат підприємства – власника бізнес-плану та умови їх виникнення.

Страхування ризику згідно теорії підприємницького ризику.

РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 3.1 Структура плану виробництва. Планування виробничої

програми

Цілі і задачі виробничої діяльності. Вимоги, що пред'являють до плану виробництва. Основи складання об'єктивного плану виробництва. Цілі і задачі, що виникають при складанні плану виробництва.

Структура плану виробництва та скорочена характеристика складових частин плану: виробничої програми, плану забезпечення виробництва, плану

виконання виробничої програми, плану техніко-економічних показників виробництва.

Основи планування виробничої програми.

Поняття виробничої програми, послідовність складання програми, показники, які є основою складання виробничої програми. Послідовність виконання розрахунків виробничої програми. Види форм виробничої програми, до яких заносяться планові розрахунки.

Розрахунок загальновалової продукції для умовного підприємства. Розрахунок виробничої програми за умовним технологічним процесом виготовлення виробу. Способи оптимізації виробничої програми. Методи оптимізації виробничої програми.

Тема 3.2 Планування підготовки і забезпечення виробництва

Основи розрахунків планових потреб у матеріальних ресурсах: об'єм виробничої програми та нормування виробничих витрат матеріалів.

Етапи планових розрахунків потреби у матеріальних ресурсах: попередні розрахунки, уточнюючі розрахунки, визначення джерел покриття витрат (джерела фінансування матеріальних витрат).

Форми планів матеріального забезпечення виробництва: у натуральних показниках та у вартісному виді.

Методика розрахунків потреби у матеріалах для: основного виробництва, допоміжного виробництва та для ремонтно-експлуатаційних потреб.

Планування матеріальних запасів: послідовність розрахунків та особливості визначення планових показників запасів.

Методика планування матеріального балансу:

Необхідність та періодичність планових розрахунків потреби у трудових ресурсах. Етапи виконання планових розрахунків потреби у трудових ресурсах: планування чисельності виробничих робочих, планування чисельності спеціалістів, планування чисельності управліючого персоналу, планування персоналу, що обслуговує виробничі фонди.

Формування нормативної бази виконання планових розрахунків трудових ресурсів.

Основи планування потреби у оснащенні для виконання виробничої програми. Планування потреби у основному обладнанні. Планування потреби у інструментальному оснащенні.

Цілі і задачі технічної підготовки виробництва (ТПП). Види робіт технічної підготовки. Задачі планування технічної підготовки виробництва. Нормативи планування технічної підготовки виробництва та їх визначення і послідовність планування.

Планування графіків виконання робіт ТПП. Методи планування графіків: імовірний та нормативний. Види графіків виконання робіт ТПП та методика їх побудування.

Тема 3.3 Планування основних показників виробництва

Планування загальних показників використання основних фондів: фондодідачі, фондоемкості, фондоозброєності та рентабельності фондів (строки планових розрахунків, нормативний рівень показників та його визначення).

Планування приватних показників використання основних фондів: завантаження обладнання, коеф.змінності, коеф. використання інструменту, пристосувань, коеф.виконання ремонтних робіт та інш.(строки планових розрахунків, нормативний рівень показників та його визначення).

Планування показників використання трудових ресурсів: продуктивності праці, коеф. виконання норм, коеф. випередження росту продуктивності над ростом зарплати та інш.

РОЗДІЛ 4 ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

Тема 4.1 Основи оперативного планування виробництва

Мета і завдання оперативного планування виробництва. Принципи розробки оперативних планів та етапи оперативного планування; загальна структура оперативних планів.

Система зв'язку служб оперативного планування виробництва з іншими підрозділами управління та організації виробництва.

Методи планових розрахунків, які застосовуються у оперативному плануванні.

Види оперативного планування: міжцехове та внутрішньоцехове планування. Елементи оперативного планування виробництва.

Область діяльності служб ОПП та функції.

Об'ємні методи ОПП.

Динамічні методи ОПП.

Об'ємно-динамічні методи ОПП.

Тема 4.2 Основні показники оперативних планів та їх розрахунки

Головними документами оперативного планування є подетальні виробничі плани випуску. Етапи розробки детальних виробничих планів: формування загальних подетальних планів виробництва та розробка докладних планів виробничих підрозділів.

Послідовність планових розрахунків:

Окремі розрахунки партій деталей, календарних випереджень, періодичності запуску.

Визначення рівня заділів на робочих місцях.

Контроль за виконанням оперативних планів.

Методика планування календарних випереджень.

Тема 4.3 Системи оперативного планування та їх скорочена характеристика

Класифікація систем оперативного планування виробництва, їх області використання. Системи планування з виштовхуванням та з витягуванням. Умови використання кожної системи оперативного планування.

Системи оперативного планування у одиничному виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування за цикловими номерами, за цикловими комплектами, на склад, позаказні системи.

Системи оперативного планування у серійному виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування “стандарт-графік”, комплектно-групова, машинокомплектна, партійно-періодична.

Системи оперативного планування у масовому виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування “Р-Г випередження”, за циклом подачі, за ритмом виробничого процесу, добово-комплектна система.

Тема 4.4 Диспетчерування виробництва

Задачі диспетчерування. Функції диспетчерування виробництва. Структура диспетчерської служби та система її підпорядкованості. Планові показники виробництва та система їх контролю за допомогою диспетчерської служби.

Диспетчерська служба машинобудівного заводу та її складові частини. Види контролю, які знаходяться у підпорядкуванні диспетчерської служби. Оцінка діяльності диспетчерських служб на підприємствах.

РОЗДІЛ 5 ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Тема 5.1 Особливості планування витрат на виробництво та собівартості продукції

Планування загальновиробничих витрат, структура загальновиробничих витрат, методи планування загальновиробничих витрат, система контролю виконання плану витрат.

Планування собівартості промислової продукції: методи планування собівартості, послідовність планування собівартості, особливості планових розрахунків.

Використання окремих методів планування собівартості на прикладах (плановий розрахунок). Планування собівартості параметричними методами. Планування собівартості “Бліц-методами”. Планування собівартості ринковими методами. Планування собівартості методом зворотного калькулювання.

Тема 5.2 Особливості планування прибутку та показників рентабельності

Планування прибутку від виробництва: методи планування загального прибутку від виробництва, особливості розрахунків прибутку від виробництва різними методами.

Планування рентабельності виробництва: особливості планових розрахунків загальної рентабельності виробництва та розрахунки планової рентабельності для нової та освоєної промислової продукції.

Планування балансового прибутку підприємства.

Планування рентабельності іновачій.

Планування рентабельності інвестицій.

Планування прибутку від операційної діяльності.

Тема 5.3 Планування ціни на промислову продукцію

Планування ціни на промислову продукцію: етапи планування ціни, схеми розрахунку цін на промислову продукцію на стадіях формування, виконання, реалізації заказу, методи планування ціни, схема планування ціни різними методами, особливості планування ціни на нову та освоєну продукцію.

Планування ціни на етапі укладання контракту на постачання.

Планування ціни на етапі виробництва.

Планування ціни на етапі реалізації продукції.

Тема 5.4 Фінансовий план підприємства та його формування

Планування фінансів підприємства. Етапи формування фінансового плану. Послідовність розрахунку фінансових показників у фінансовому плані підприємства. Оцінка результативності планування фінансового плану підприємства.

Планування фінансових активів і пасивів підприємства.

III.2 КУРС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.2 Види планування та нормативна база планування

Практичне заняття на тему: Використання норм і нормативів у планових розрахунках

Основні питання для пояснення:

- 1) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів витрат матеріальних ресурсів;
- 2) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів використання трудових ресурсів;
- 3) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів використання активної частини основних фондів;
- 4) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів організації виробництва.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на розрахунок загальних витрат матеріалів при планових нормах по основному та допоміжному виробництву;
2. Задача на розрахунок балансу робочого часу з використанням норм витрат часу одного робітника промислового підприємства;
3. Задача на плановий розрахунок чисельності основних і допоміжних робочих з використанням нормативів обслуговування обладнання та коефіцієнту виконання норм виробітку продукції.

Тема 1.3 Методологічні основи планових розрахунків

Практичне заняття на тему: Використання методів та прийомів економічного аналізу при плануванні

Основні питання для пояснення:

1. Які методи економічного аналізу відносяться до поточних методів планування.
2. Які методи економічного аналізу відносяться до методів стратегічного планування.
3. Які методи відносяться до методів оперативного планування.
4. Які прийоми відносяться до логічних, а які до евристичних при проведенні планових розрахунків.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача з використанням нормативно-балансового методу у планових розрахунках витрат часу та витрат матеріалів на виробничу програму;
2. Задач з використанням розрахунково-аналітичного методу у планових розрахунках кількості промислово-виробничого персоналу підприємства;

3. Задача з використанням методу обчислення абсолютних та відносних різниць у планових розрахунках трудомісткості технологічних операцій виробництва продукції.

Тема 2.3 Прогнозування як початковий етап стратегічного планування

Практичне заняття на тему: Складання прогнозів змінення показників стратегічних планів

Основні питання для пояснення:

- 1) Використання методів екстраполяції при складанні прогнозів розвитку показників стратегічного плану (на прикладі застосування методу “огиначаючих кривих”).
- 2) Використання методів експертизи при складанні граничного прогнозу зміни показників стратегічних планів (на прикладі методів симетричної та асиметричної апроксимації).
- 3) Використання методів математичного моделювання при складанні короткострокового прогнозу зміни показників стратегічних планів (на прикладі методу Ньютона).

2.5 Бізнес-планування

Практичне заняття на тему: Основи складання бізнес-плану

Основні питання для пояснення:

- 1) Яка структура бізнес-плану найбільш приближено відображує потреби машинобудування;
- 2) Визначення показників, що плануються у розділі план маркетингу та основи їх розрахунку;
- 3) Визначення показників, що плануються у розділі план виробництва та основи їх розрахунку;
- 4) Визначення показників, що плануються у розділі план інновацій та основи їх розрахунку.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на розрахунок бюджету маркетингу за наданням вихідних даних;
2. Задача на розрахунок плану виробництва по формі П1 за наданням вихідних даних;
3. Задача на розрахунок бюджету інновацій у бізнес-плані з урахування коефіцієнту дисконтування;
4. Задачі на розрахунки пропускну здібність ділень та потужності цехов.

3.1 Структура плану виробництва і планування виробничої програми

Практичне заняття на тему: Планування виробничої програми

Основні питання для пояснення:

1. Особливості розрахунків залишків готової продукції на складі. Очікуванні та планові залички;
2. Особливості розрахунку залишків незавершеного виробництва.
3. Особливості розрахунку плану умовно-валової продукції;
4. Особливості розрахунку виробничої програми цехам машинобудівного підприємства (на прикладі).

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на планові розрахунки об'єму реалізації;
2. Задача на планові розрахунки залишків готової продукції на складі;
3. Задача на планові розрахунки об'єму товарної продукції ;
4. Задача на планові розрахунки залишків незавершеного виробництва;
5. Задача на планові розрахунки об'єму умовно-валової продукції.

3.2 Планування підготовки виробництва

Практичне заняття на тему: Планування технічної підготовки виробництва (ТПВ)

Основні питання для пояснення:

- 1) Використання імовірного методу розрахунків строків виконання робіт ТПВ та основи побудови сіткових план-графіків;
- 2) Використання нормативного методу розрахунків строків виконання робіт ТПВ та основи побудови стрічкових план-графіків;

Основні види задач для розв'язання:

1. Задачі на планові розрахунки поточних показників сіткових план-графіків та побудова сіткових план-графіків.
2. Задачі на планові розрахунки поточних показників стрічкових план-графіків та побудова стрічкових план-графіків.

3.3 Планування основних показників виробництва

Практичне заняття на тему: Планування показників ефективності використання ресурсів виробництва

Основні питання для пояснення:

- 1) Строки планування показників використання основних фондів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників використання;
- 2) Строки планування показників використання матеріальних ресурсів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників;

- 3) Строки планування показників використання трудових ресурсів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задачі на планові розрахунки фондівддачі, рентабельності фондів;
2. Задачі на планові розрахунки коефіцієнту використання оснащення виробництва;
3. Задачі на планові розрахунки продуктивності праці.

4.2 Основні показники оперативних планів та їх розрахунки

Практичне заняття на тему: Показники оперативних планів та планові розрахунки окремих видів показників

Основні питання для пояснення:

1. Основна характеристика міжцехового оперативного планування;
2. Основна характеристика внутрішньоцехового оперативного планування;
3. Основні етапи планування оперативних планів;
4. Характер взаємозв'язків між службами оперативного планування та іншими підрозділами підприємства.
5. Особливості розрахунків облікових планових одиниць оперативних планів;
6. Особливості розрахунку партії запуску деталей у виробництво на основі виробничого завдання випуску;
7. Особливості планових розрахунків календарних випереджень;
8. Особливості розрахунків періодичності запуску-випуску продукції в залежності від календарного періоду планування, об'єму випуску та партії запуску.

5.1 Особливості планування витрат на виробництво та собівартості продукції

Практичне заняття на тему: Планування витрат на виробництво та собівартості одиниці виробу

Основні питання для пояснення:

- 1) Методи планових розрахунків витрат на виробництво та умови їх використання;
- 2) Умови використання витратних методів калькулювання собівартості виробу;
- 3) Умови використання ринкових методів калькулювання собівартості продукції;
- 4) Умови використання параметричних методів калькулювання собівартості виробу.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на використання нормативного методу при плануванні витрат на виробництво;
2. Задача на використання витратного методу при плануванні витрат на виробництво;
3. Задача на використання попереробного методу при плануванні витрат на виробництво;
4. Задача на використання методу зворотнього калькулювання (ринкового методу) при формуванні собівартості одиниці виробу.

5.2 Особливості планування прибулі і показників рентабельності

Практичне заняття на тему: Планування прибулі підприємства та рентабельності виробничих процесів

Основні питання для пояснення:

1. Послідовність формування прибулі підприємства (схематично);
1. Визначення строків планування окремих видів прибутку підприємства;
2. Визначення планових показників рентабельності виробничих процесів;
3. Визначення строків планування показників рентабельності.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задачі на плановий розрахунок прибутку від операційної діяльності підприємства;
2. Задачі на плановий розрахунок рентабельності виробу;
3. Задачі на плановий розрахунок рентабельності виробництва.

5.3 Планування ціни на промислову продукцію

5.4 Фінансовий план підприємства та його формування

Практичне заняття на тему: Планування ціни і фінансового плану підприємства

Основні питання для пояснення:

1. Етапи планування ціни на продукцію (за схемами етапів);
2. Методи планування ціни на продукцію та умови їх використання;
3. Комплексне використання кількох методів планування ціни на продукцію;
4. Послідовність планування фінансового плану підприємства;
5. Особливості планового розрахунку активної частини плану фінансів підприємства;
6. Особливості планового розрахунку пасиву плану фінансів підприємства.

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на плановий розрахунок ціни на окремі види промислової продукції з використання норми прибуті;
2. Задача на плановий розрахунок ціни на окремі види промислової продукції з використанням планового об'єму прибуті;
3. Задача на плановий розрахунок ціни на окремі види промислової продукції з використанням маржинальної прибуті;
4. Задача на плановий розрахунок ціни на промислову продукцію з використанням межі витрат та норми прибуті.

IV ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

РЕФЕРАТИ

Ціль виконання рефератів: надання студенту можливості самостійного поглибленого вивчення окремих розділів теорії курсу "Планування діяльності підприємства" та можливості більш доцільного вивчення основних та періодичних видань літератури за курсом.

Умови виконання.

- 1) Самостійне бажання студента написати реферат за однією з наданих тем;
- 2) Надання при необхідності консультацій лектором та асистентом при виконанні рефератів;
- 3) Використання при написанні реферату тільки нових літературних джерел (за 2 останні роки видання, включаючи рік, у якому виконується реферат);
- 4) Написання реферату за загальнопоширеною схемою реферативних видань.

Критерії оцінки рефератів.

За виконаний і оформлений у вигляді брошури (формат А4) із відповідним титульним листом реферат виставляються відповідні бали в залежності від якості виконання реферату.

Найбільша кількість балів ставиться за виконаний реферат, якщо надана тема розкрита повністю, наданий список літературних джерел, існують посилки у тексті на літературні джерела, виділені заголовки підрозділів, які висловлюють окрему закінчену думку, а також є план реферату.

Знижена на 25% кількість балів ставиться за виконаний реферат, якщо надана тема розкрита повністю, але є припустимі неточності або помилки смислового характеру при написанні реферату, або не наданий список літературних джерел, немає посилки у тексті на літературні джерела.

Знижена на 50% кількість балів ставиться за виконаний реферат, якщо надана тема розкрита частково, не наданий список літературних джерел, немає посилки у тексті на літературні джерела, не виділені заголовки

підрозділів, які висловлюють окрему закінчену думку, а також немає плану реферату.

Якщо тема не розкрита, бали за реферат не виставляються.

V КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

У курсі “Планування діяльності підприємства передбачено виконання від 1 до 3-х контрольних робіт в залежності від добраної системи контролю знань. Три контрольні роботи виконуються при використанні денної форми навчання із найбільшою кількістю аудиторного часу лекцій та практичних занять. При використанні форм навчання, які мають на 50% меншу кількість аудиторного часу лекцій та практичних занять, виконується лише одна комплексна контрольна робота за всім курсом.

Контрольні роботи для денної форми навчання.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

Здійснюється після закінчення теоретичного і практичного вивчення розділів 1 і 2.

Ціль контрольної роботи – оцінити рівень закріплення наданих знань у студента при виконанні планових розрахунків з використанням вивчених методів і прийомів економічного аналізу.

Контрольна робота повинна мати типовий характер, тобто всі завдання за варіантами відрізняються тільки значеннями величин вихідних даних, а тип задач та методика їх виконання однакові.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2

Здійснюється після закінчення теоретичного і практичного вивчення розділу 3.

Ціль контрольної роботи – оцінити рівень закріплення наданих знань у студента при побудові план-графіків виконання робіт технічної підготовки виробництва та планових розрахунків потужності підрозділів виробництва.

Контрольна робота повинна мати типовий характер і всі завдання за варіантами відрізняються тільки значеннями величин вихідних даних, а тип задач та методика їх виконання однакові.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №3

Здійснюється після закінчення теоретичного і практичного вивчення розділів 4 і 5.

Ціль контрольної роботи – оцінити рівень закріплення наданих знань у студента при виконанні планових розрахунків з використанням вивчених методик розрахунку показників оперативного планування виробництва та економіко-фінансового планування.

Контрольна робота має типовий характер: всі завдання за варіантами відрізняються тільки значеннями величин вихідних даних, а тип задач та методика їх виконання однакові.

Термін виконання кожної контрольної роботи – 2 години академічного часу.

Контрольні роботи для заочної форми навчання.

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Здійснюється на основі теоретичного і практичного вивчення всіх розділів курсу „Планування діяльності підприємства”.

Ціль контрольної роботи – оцінити рівень остаточних знань у студента при виконанні планових розрахунків з використанням вивчених законів та принципів планування.

До контрольної роботи повинні бути включені теоретичні питання довільно за одним або двома розділами курсу, поняття, тести та задачі. Кількість задач у контрольній роботі повинна дорівнювати кількості розділів курсу мінус один, тобто не менше, ніж 4.

Теоретична частина комплексної контрольної роботи повинна мати індивідуальний характер та мати довільну добірку змісту теоретичних завдань, але кількість теоретичних завдань повинна бути однаковою за варіантами.

Практична частина комплексної контрольної роботи повинна мати типовий характер, тобто всі задачі за варіантами повинні відрізнятися тільки значеннями величин вихідних даних, а тип задач та методика їх виконання однакові.

Іспит за курсом „Планування діяльності підприємств”

Здійснюється після повного закінчення теоретичного і практичного вивчення курсу „Планування діяльності підприємств”.

Ціль складання іспиту – оцінити остаточний рівень закріплення наданих знань у студента та навичок при виконанні планових розрахунків розглянутих у курсі видів планування підприємства.

Екзаменаційний білет до іспиту повинен складатися із 2-х частин: теоретичної і практичної. Всі завдання у білетах за варіантами повинні мати однакову структуру і відрізнятися тільки сутністю самого завдання.

Термін складання іспиту – 3 години академічного часу.

Критерії виставлення оцінки за іспит.

Студенти, що складають іспит за курсом “Планування діяльності підприємства” за витягнутим самостійно білетом, оцінюються за 5-ти бальною шкалою.

При цьому оцінка “*відмінно*”(5балів) виставляється за підсумком балів вирішених завдань тоді, коли студент дає вірні відповіді на теоретичні і практичні завдання білету, показує не тільки глибокі теоретичні знання та практичні навички, а й уміння самостійно приймати нетрадиційні рішення, робити висновки і узагальнення.

Оцінка “*добре*”(4 бала) виставляється, коли знання студента взагалі задовольняють ті самі вимоги, що й до оцінки “*відмінно*” , але допускається незначних помилок, які суттєво не впливають на підсумковий результат.

Оцінка “задовільно”(3 бала), виставляється якщо студент в основному виконав роботу в обсязі наданого білету, але не досить глибоко володіє матеріалом, його знання мають розрізнений, фрагментарний характер, припускається помилок, які можна легко виправити і які не будуть мати важких наслідків в практичній роботі підприємства.

Оцінка “незадовільно”(2 бали) виставляється тоді, коли студент не орієнтується в матеріалі, дає невірні відповіді, має слабкі теоретичні знання і практичні навички, приймає рішення які б могли привести до матеріальних збитків підприємства.

VI НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Рекомендована література за курсом

1. Закон України “Про підприємство”// Відомості Верховної Ради України.- 1991.-№20 , Закон України “Про підприємництво”// Закон України, том 1.- К.:Ін-т законодавства, 1996.- С.310-331Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посіб.для самост. вивч. дисципліни. /Москалюк В.Є. – К., 2002.- 252с.
2. Планування на підприємствах: Навч.посібник. В 2 ч., ч.1/ Під заг. ред. А.І.Ільїна.- Мінськ.: ТОВ «Новое знание», 2000.- 415с.
3. Планування на підприємствах: Навч.посібник. В 2 ч., ч.2/ Під заг. ред. А.І.Ільїна.- Мінськ.: ТОВ «Новое знание», 2000.- 396с.
4. Грещак М.Г. та інш.Внутрішній економічний механізм діяльності підприємства // Планування діяльності.- К.:КНЕУ,2001.-298с.
5. Економіка підприємства: Підручник / За ред. С.Ф.Покропивного. -К.: КНЕУ, 2001.- 528с.
6. Економіка виробничого підприємства /За ред. І.М.Петровича.- К.:Слово, 2002.- 449с.
7. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник.- К.:Скарби,2002.-336с.
8. Любанова Т.П. Стратегічне планування на підприємствах.- М.,2001.- 277с.
9. Шепеленко Г.І. Економіка, організація і планування виробництва на підприємстві.- Ростов н/Дону,2001.-413с.
- 10.Бізнес-планування /За ред. В.М.Попова, С.І.Ляпунова.- М.,2002.-687с.
- 11.Лафт Дж.К. Менеджмент:Функція планування.-М.,2002.-236с.
- 12.Черняк В.З. Бізнес-планування.- М.,2002.-299с.
- 13.Фінанси та кредит /За ред. Ковальнової О.М.- М.,2002.-395с.
- 14.Герасенко В.П.Прогнозування і планування економіки: Практикум.- Мінськ, 2001.- 345с.
- 15.Тян Р.Б. Планування діяльності підприємства.- К.:Слово, 1998.-198с
- 16.Сіо К.К. Управлінська економіка: Планування.- М.,2000.-329с.

17. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга/Пер. с нем./Под ред. А.А.Турчака.- М.: Финансы и статистика, 2003.-529с.
18. Егоров Ю.Н., Варакута С.А. Планирование на предприятиях.- М.: ИНФРА-М, 2001.-176с.
19. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учебник.- М.: ИНФРА-М, 2001.
20. Организация производства /Под ред. Туровца.- Ростов н/Д, 2002.-396с.
21. Царев В.В. Внутрифирменное планирование.- СПб, 2002.- С.432-468.
22. Панкратов Ф.Г. Коммерческая деятельность на предприятиях.- М., 2002.- С.158-289.
23. Казанцев А.К. и др. Основы производственного менеджмента.- М., 2002.- 418с.
24. Організація і планування виробництва / За ред. Коршунова.- М.: ИНФРА.- 1998.- 150с.
25. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: Учебно-методическое пособие.- М.: Финансы и статистика, 2001.-248с.
26. Ціна та ціноутворення на підприємствах /За ред. О.С.Пеліха.-Ростов н/Дону, 2002.-418с.
27. Ділове планування / За ред. проф. Наумова Л.Г.- М.: ЮНІТІ, 2002.- 364с.
28. Прогнозування і планування в умовах ринку / За ред. проф. Літвака.- М.: Прогрес.- 2000.- 390с.
29. Василенко О.Д. Управління фінансами підприємства.- СПб., 2002.-288с.
30. Денисов Ю.Р., Жданов О.П. Економіка управління підприємством і корпорацією.- М., 2002.-365с.
31. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління.- К.: КНЕУ, 2001.-255с.
32. Трояновський В.М. Математичне моделювання у менеджменті.- М., 2002.-299с.
33. Філімоненков К.Р. Фінанси підприємства.- К.: Слово, 2002.-318с.
34. Сергеев В.І. Логістика і прогнозування у бізнесі.- М.: ИНФРА-М, 2001.- 486с.

Програму складено:

Доц, к.т.н.

Ст.викл., к.т.н.

Асс.

О.В.Шимко

С.М.Грибкова

О.І.Шимко